

**Fragment protokołu oględzin miejsc masowych straceń
Żydów w powiatach jasielskim i gorlickim, 1967 rok
(całość w rozdziale „Kontekst”).
BA Ludwigsburg B162 6.293**

P r o t o k ó ł

ogłędzin miejsc masowych straceń Żydów w powiatach jasielskim i gorlickim. Oględzin dokonano w dniu 1/ 6 1967r. przez wicepr. Stanisława Zabierowskiego z udziałem technika Komendy Wojewódzkiej M.O. w Rzeszowie kpt. Klekota Józefa oraz świadka Zdzisława Mijała.

2/Następnie dokonano oględzin masowych grobów na cmentarzu żydowskim w Bieczu , znajdującym się w północnej części miasta poza granicą jego zabudowy. Cmentarz ten ogrodzony jest obecnie płotem z siatki. Nie ma na nim stojących dawniej płyt nagrobkowych. Obecny przy oględzinach przedstawiciel M.R.N. w Bieczu wyjaśnił , że płyty te Niemcy usunęli z cmentarza i użyli do wykładania chodników w mieście. Po okupacji płyty te zostały ponownie zwiezione na cmentarz i złożone w wybudowanym na nim pomniku pamięci. Pomnik ten widnieje w teczce Nr. II dokumentacji poglądowej pod poz.13.

W rogu cmentarza na prawo od bramy znajduje się 6 beto-

nowych płyt nagrobkowych nad masowymi grobami rozstrzelanych Żydów z Biecza . Widnieją one na planie sytuacji Nr. 7 dokumentacji technicznej - B oraz na zdjęciu Nr. 14 w teczce Nr. II dokumentacji poglądowej.

Świadek Zdzisław Mijał oświadcza , że nie brał udziału w kopaniu dołów na cmentarzu w Bieczu , ani w zakopywaniu zwłok.

Informacja ze strony Wirtualnego Sztetla:

<https://sztetl.org.pl/pl/miejscowosci/b/315-biecz/114-cmentarze/7143-cmentarz-zydowski-w-bieczu-ul-tysiaclecia>

Do dziś na powierzchni 0,2 ha zachowało się około obszerne 20 nagrobków, wykonanych z piaskowca. Na niektórych zachowały się inskrypcje w językach hebrajskim i polskim. Na terenie cmentarza znajduje się także kwatera żydowskich żołnierzy poległych podczas I wojny światowej. Opisali ją bliżej O. Duda, *Cmentarze I Wojny Światowej w Galicji Zachodniej 1914-1918*, Warszawa oraz R. Frodyma, *Galicjskie cmentarze wojenne*, t. III: Brzesko - Bochnia - Limanowa (Okręgi VIII-XI), Pruszków 1998.

Na zbiorowych mogiłach rozstrzelanych przez Niemców z czasie Zagłady wystawiono po wojnie pomnik. Podczas restauracji w 1966 r. umieszczono na nim napis w języku polskim i hebrajskim: „Pamięci Żydów z Biecza i okolic zamordowanych przez zbirów hitlerowskich w obozach, getcie i lasach w lasach 1939-1945. Pomnik ten odnowiono w roku 1966 z funduszków jointu”.